

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7MCdo/1/2014                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 3610202418                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.04.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Mária Šramková           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:3610202418.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa X. X., bytom X., proti odporcom 1) KOVOMONT BM s.r.o., so sídlom v Partizánskom, Záhradnícka č. 1135, právne zastúpený JUDr. Editou Balážikovou, advokátkou, Advokátska kancelária JUDr. Edity Balážikovej, s.r.o., so sídlom v Partizánskom, Jesenského č. 231/5, 2) Sociálna poisťovňa, a. s., Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 3 C 69/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Partizánske 28. júna 2012, č. k. 3 C 69/2010-182 a rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2013, sp. zn. 19 Co 345/2012-216, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2013, sp. zn. 19 Co 345/2012 v časti, ktorým bol výrok rozsudku Okresného súdu Partizánske z 28. júna 2012, č. k. 3 C 69/2010 - 182 o trovách konania potvrdený a vo výroku týkajúceho sa náhrady trov odvolacieho konania ako aj rozsudok Okresného súdu Partizánske z 28. júna 2012, č. k. 3 C 69/2010 - 182 vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Partizánske na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Okresný súd Partizánske rozsudkom z 28. júna 2012, č. k. 3 C 69/2010 - 182 určil mieru zavinenia odporcu 1) na pracovnom úraze navrhovateľa, ktorý sa stal dňa 16. júla 2007 v rozsahu 20%. Návrh na úhradu bolestného a sťaženia a sťaženie spoločenského uplatnenia zamietol. Konanie v časti o náhrade nákladov na spojených s liečením a konanie o úhradu úrazovej renty a jednorazového vyrovnania zastavil. Odporcom 1) a 2) náhradu trov konania nepriznal. O trovách konania rozhodoval podľa § 142 ods. 1 a 2 O.s.p. Navrhovateľ bol v časti predmetu konania o určenie miery zavinenia do výšky 20 % úspešný a v zvyšnej časti neúspešný. Odporca 1) bol v časti o určenie miery zavinenia v pracovnom úraze do výšky 20 % neúspešný, preto mu náhradu trov konania nepriznal. Odporca 2) bol v konaní v plnom rozsahu úspešný - smerovala proti nemu žaloba v časti o priznanie plnenia, v ktorej bola zamietnutá a v ktorej bolo konanie zastavené, náhradu trov konania si však neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 28. februára 2013, sp. zn. 19 Co 345/2012 rozsudok súdu prvého

stupňa potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa správne vo veci zistil skutkový stav a správne aj rozhodol. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že nie je možné súhlasiť s odvolaním odporcu 1), že sa jedná u neho len o neúspech len v pomernej časti, preto odvolací súd podanému odvolaniu odporcu 1) nevyhovel. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania uviedol, že nie je možné ani v odvolacom konaní dospieť k názoru, že navrhovateľ a odporca 1) mali v odvolacom konaní úspech. Odvolaniu navrhovateľa, ale ani odvolaniu odporcu 1) nebolo odvolacím súdom vyhovené. Odporca 2) si náhradu trov konania neuplatňoval, preto rozhodol podľa § 141 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p., že účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu odporcu 1) a mimoriadnym dovolaním napadol rozsudok Okresného súdu Partizánske z 28. júna 2012, č. k. 3 C 69/2010 - 182 vo výroku o náhrade trov konania v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2013, sp. zn. 19 Co 345/2012 v časti výroku týkajúceho sa náhrady trov konania. Podľa jeho názoru bol týmito rozhodnutiami vo výrokoch o trovách konania porušený zákon, a preto navrhol uvedené rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Partizánske na ďalšie konanie. Súd sa pri rozhodovaní o trovách konania neriadil ustanoveniami § 1, § 2, § 142 ods. 1 až 3, § 146 ods. 2, § 157 ods. 2 a § 211 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku dôsledne neriadil. V konaní a pri rozhodovaní súdu nevznikli žiadne pochybnosti o tom, že navrhovateľ podal návrh voči odporcovi 1) vo všetkých častiach petitu, nielen v časti, v ktorej sa domáhal určenia miery zavinenia odporcu 1) na pracovnom úraze. Súd napriek tomu pri rozhodovaní o trovách konania vôbec túto skutočnosť nezohľadnil. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Základným kritériom pre rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania v sporovom konaní je preto miera úspechu vo veci. Úspech návrhu (žaloby) závisí od toho, do akej miery výrok rozsudku akceptuje návrhom uplatňovaný petít, ktorý určuje, o čom má súd vo veci konať a rozhodovať. Ak je v petíte návrhu uplatňovaných viacero samostatných nárokov, úspech navrhovateľa ohľadne jedného (niektorého) nároku nemôže založiť právo na náhradu trov konania súvisiacich s ďalším (iným) nárokom, ak v tomto navrhovateľ nebol úspešný. Pokiaľ súd z týchto zásad pri aplikácii uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevychádzal, vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Súd v napadnutých rozhodnutiach nesprávne právne posúdil otázku úspešnosti účastníkov v konaní, v ktorom sú uplatňované viaceré samostatné nároky (R 116/1967). Nezohľadnil tú skutočnosť, že v prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takomto prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov, a tiež je potrebné zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Súd sa v rozhodnutiach o trovách konania vo vzťahu k odporcovi 1) zamerali len na posúdenie miery úspechu v prípade rozhodnutia týkajúceho sa určenia miery zavinenia na pracovnom úraze. Mierou úspechu odporcu 1) v nároku na úhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, v ktorom bol návrh zamietnutý, ako aj v prípade nároku na náhradu nákladov spojených s liečením, o ktorom bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom sa súdy vôbec nezaoberali. Akékoľvek odôvodnenie tejto časti výroku ich rozsudkov úplne absentuje. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne a náležité, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zákonu zodpovedajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, jeho štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Odporca 1) mal vo výroku súdu o nároku na náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a vo výroku súdu o nárokoch na náhradu nákladov spojených s liečením plný úspech. V takomto prípade mal súd nárok na náhradu trov posúdiť podľa § 142 ods. 1 resp. § 146 ods. 2 O.s.p. Z odôvodnenia rozhodnutí však nie je zrejmé, akým spôsobom aplikovali v tejto časti ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a z akého dôvodu v tejto časti náhradu trov konania odporcovi 1) nepriznali. Rozhodnutie tak trpí nielen nepreskúmateľnosťou pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, ale v dôsledku toho aj vecnou

nesprávnosťou (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Navrhovateľ a odporca 2) sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Odporca 1) vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora uviedol, že generálny prokurátor sa stotožnil s jeho tvrdeniami uvedenými v návrhu na podanie mimoriadneho dovolania. Voči nemu nemá námietky. Žiadal aby dovolací súd rozsudky odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa. Zároveň si uplatnil aj trovy odvolacieho konania, ktoré špecifikoval a vyčíslil v podnete na podanie mimoriadneho dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243e ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím alebo osoba poškodená týmto rozhodnutím súdu namieta.

Podľa § 243e ods. 3 O.s.p. generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov (§ 242 ods. 2).

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligátorne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 vetu druhú O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) ako aj namietal, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je procesne nesprávny

postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Generálny prokurátor v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie práva účastníka spočívajúceho v nepreskúmateľnosti, v nezrozumiteľnosti a v nedostatku dôvodov rozsudku. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne a náležité, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zákonu zodpovedajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, jeho štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka generálneho prokurátora týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí oboch súdov je dôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia,

ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov nezodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že nie je splnená požiadavka riadneho odôvodnenia rozsudkov súdov oboch stupňov.

Zo žalobného návrhu podaného na súd 4. júna 2010 je nesporné, že navrhovateľ voči odporcovi 1) sa domáhal priznania náhrady za bolesť a sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady nákladov spojených s liečením. Žalobný návrh v časti nároku na náhradu nákladov spojených s liečením vzal na pojednávaní konanom 6. decembra 2011 späť a zároveň si uplatnil nárok na určenia miery zavinenia odporcu 1) na pracovnom úraze (č. l. 115 a nasl.). Svoje nároky opätovne špecifikoval na pojednávaní konanom 28. júna 2012. Súd prvého stupňa rozsudkom určil mieru zavinenia odporcu 1) na pracovnom úraze v rozsahu 20 %, v nárokoch na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia návrh navrhovateľa zamietol. V časti nároku na náhradu nákladov spojených s liečením konanie zastavil. Odporcovi 1) trovy konania nepriznal. O trovách konania rozhodoval podľa § 142 ods. 1 a 2 O.s.p. Nepriznanie trov konania odporcovi 1) odôvodnil tým, že navrhovateľ bol v časti predmetu konania o určenie miery zavinenia do výšky 20 % úspešný a v zvyšnej časti neúspešný. Odporca 1) bol v časti o určenie miery zavinenia v pracovnom úraze do výšky 20 % neúspešný, preto mu náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd o odvolaní odporcu 1) voči trovám konania uviedol, že z výroku rozhodnutia vo veci samej je jednoznačne zrejmé, že navrhovateľ bol v časti predmetu konania o určenie miery zavinenia do výšky 20 % úspešný a vo výške 80 % neúspešný a odporca 1) bol v časti určenia miery zavinenia na pracovnom úraze do výšky 20 % neúspešný a vo výške 80 % úspešný. Porovnaním úspechu a neúspechu nemožno súhlasiť s odvolaním odporcu 1), že sa jedná o neúspech len v nepomernej časti. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho uviedol, že nie je možné ani v odvolacom konaní dospieť k názoru, že navrhovateľ a odporca 1) mali v odvolacom konaní úspech.

V odôvodneniach rozsudkov oboch súdov absentuje zdôvodnenie, prečo súdy rozhodovali len o nároku na náhradu trov konania len vo vzťahu k jednému z petitov návrhu ako aj na základe akých úvah súdy dospeli k záveru, že by malo ísť o úspech odporcu 1) len v nepatrnej časti v tomto nároku. Ďalej absolútne absentuje zdôvodnenie priznania, resp. nepriznania trov odporcovi 1) v ďalších nárokoch. Nároky navrhovateľa v časti priznania bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia boli zamietnuté a v časti nároku na priznanie nákladov spojených s liečením navrhovateľ vzal späť. Takéto rozhodnutie sú preto nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a sú nezrozumiteľné.

Najvyšší súd sa ďalej zaoberal námietkou generálneho prokurátora že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.)

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Dovolateľ vytýka predmetnú vadu pri právnom posúdení veci dôvodne.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Podľa 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Ustanovenie § 146 ods. 1 O.s.p. upravuje prípady, kedy konajúci súd neprizná žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania voči inému účastníkovi konania. Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. takto súd postupuje aj v prípade, ak je konanie zastavené. Ustanovenie o náhrade trov konania, ktoré bolo zastavené nie je pritom obmedzené na určité konania či dôvody zastavenia. Platí pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené. V prípade zastavenia konania tak všeobecne platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z tejto všeobecnej zásady existujú dve výnimky, a to jednak v prípade, ak niektorý z účastníkov zavinil, že sa konanie muselo zastaviť podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. pričom platí, že ak navrhovateľ vezme návrh späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 veta druhá, a teda nevzal návrh späť v dôsledku odporcu, z procesného hľadiska platí že zavinil zastavenie konania, čo zakladá jeho povinnosť nahradiť trovy konania. Naopak, ak vzal navrhovateľ dôvodne podaný návrh späť pre správanie odporcu platí, že trovy konania je povinný nahradiť odporca. Až po vylúčení uvedených prípadov náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p. možno rozhodnúť, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ak bolo konanie zastavené.

Ustanovenie § 146 ods. 2 O.s.p. vyjadruje výnimku zo zásady náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci vo veci vyjadrenej v § 142 O.s.p. Toto ustanovenie vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon má za následok zastavenie konania. Z previazanosti § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. s § 146 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že ak súd zastavuje konanie v dôsledku späťvzatia, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku chovania odporcu (žalovaného) k požiadavkám navrhovateľa (žalobcu). Ide teda o to, či sa navrhovateľ domohol k uplatnenému nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol navrhovateľ v meritórnom konaní úspešný alebo nie (Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 3Sžo 225/2010).

Pri rozhodovaní o priznaní trov konania však vždy musí prihliadať na zásadu uvedenú v § 142 ods. 1 O.s.p. Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. súd pri priznávaní trov konania účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti

účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne (viď NS SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že ak odporca nevyčíslil trovy konania v zmysle § 151 ods. 1, veta druhá O.s.p., postupovali súdy oboch stupňov nesprávne, ak priznali odporcovi trovy právneho zastúpenia.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov (o trovách konania) spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal mimoriadne dovolanie, keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj uznesenie okresného súdu o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Partizánske na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 a 4 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (pozri primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.